

УДК: 338.43:658:635.1/8

СУЧАСНІ ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ МОДУЛЬНИХ ТЕПЛИЦЬ В ОВОЧІВНИЦТВІ УКРАЇНИ

Бабій І.В., викладач вищої категорії
Бовкун Н.М., викладач-методист

Відокремлений структурний підрозділ «Уманський фаховий коледж технологій та бізнесу Уманського національного університету садівництва»

Нинішній стан розвитку овочівництва в країні не відповідає сучасним вимогам. Сільськогосподарські підприємства постійно відчують недостачу різних засобів виробництва, недосконалість законодавчої бази і, на жаль, політичну та економічну нестабільність. Ситуація, яку ми маємо в галузі овочівництва стала наслідком відсутності державної підтримки сільськогосподарських виробників. Підприємства виробники овочевої продукції самостійно, без допомоги державних регулюючих органів, не мають можливості вирішити цілий комплекс проблем самостійно. Все це відповідним чином відбивається на результативності роботи галузі овочівництва, спостерігається висока імпортозалежність.

Але вітчизняні покупці зауважують, що наші овочі та фрукти вони відразу впізнають, адже вони мають натуральний вигляд, а імпортні - якісь «пластмасові». Люди хочуть купувати дешеву, українську та смачну продукцію, та і фахівці з продуктів харчування часто говорять, що корисніші в усіх відношеннях дари місцевої природи, бо не потребують адаптації імунної системи людини. У привозних овочах та фруктах, що іноді знімаються недозрілими і проробляють довгий шлях з плантації до прилавка, кількість вітаміну С, самого нестійкого до зовнішніх дій, може бути на порядок меншим. Окрім названих вище проблем, важливий ще момент контролю за змістом залишків пестицидів в овочах і фруктах. Все більше і більше людей починають цінувати переваги екологічно чистих овочів і фруктів, вирощених без використання пестицидів та хімічних добрив.

Забезпечення продовольчої безпеки та насичення вітчизняного ринку тепличною продукцією власного виробництва є однією з основних задач, що стоять перед сільгоспвиробниками. З відомих агротехнічних прийомів найбільшу ефективність показали застосування теплиць і тимчасових плівкових укриттів. Цей варіант був обраний Мінекономіки та Мінагрополітики – і як універсальний проект, щоб можна було в тунелях вирощувати як ягідні, так і овочеві або декоративні культури, та швидко зробити переорієнтацію.

Міністерство аграрної політики та продовольства України підписало перший наказ щодо надання гранту в рамках урядової програми «eРобота» зі створення або

розвитку теплиць. У Мінагрополітики пояснюють, що за умовами програми, гранти надаються на будівництво однієї модульної теплиці орієнтовною площею 2 гектари (від 1,6 до 2,4 га) відповідно до типового проекту. Кількість створених робочих місць має бути не менше 14 на 1 га. Заявка на створення теплиць повинна містити проект модульної теплиці. Гранти надаються за умови співфінансування з отримувачем у такому співвідношенні для першої 1000 заявок: не більше 70% (але не більше 7 млн грн) вартості проекту будівництва модульної теплиці — за рахунок грантів, не менше 30% – за рахунок коштів отримувача (власних або кредитних). Для всіх наступних заявок за рахунок грантів – не більше 50% (але не більше 5 млн грн) вартості проекту будівництва модульної теплиці, за рахунок коштів отримувача (власних або кредитних) – не менше 50%. Кошти отримує лише один отримувач з урахуванням пов'язаних із ним осіб. Термін реалізації проектів не має перевищувати 12 місяців із дня відкриття рахунку в банку.

Державна грантова програма на створення теплиці передбачає сезонний модульний варіант під плівкою, тобто такий, що овочівники називають «туннель» або «балаган». Ці легкі конструкції не передбачають скла, на яке в умовах війни витратити недоцільно; є гіркий досвід нашого міста Умані, коли був ракетний прильот за 20 км і теплиці було пошкоджено. До того ж, тунель значно дешевше і швидше окупується. На створення 2 га такої теплиці держава дає грант розміром 7 млн грн. За словами знавців плодо-овочевої галузі ця сума цілком прийнятна. За підрахунками виробників, щоб збудувати теплицю 1 га, потрібно близько 2,5-3 млн грн віддати компанії, яка зробить розмітку, привезе та поставить фарбовані труби, натягне плівку, тобто зробить під ключ. Затребуваність державної грантової програми на створення власної теплиці буде достатньо великою, якщо цьому не завадить війна, попит навіть може перевищити можливості їх виробництва. Наприклад, по теплицях і тунелях охочих отримати гранти буде навіть більше, ніж розраховано у планах уряду. Хоча немає впевненості, що виробники зможуть за рік зробити таку кількість тунелів/теplicь (2 тис. га на 1 тис. проектів). Є глобальні речі – такі як ринок металу, які можуть обмежити цей процес. Проте для України 2 тис га не так уже й багато, тому може виникнути перебільшений попит на ці гранти.

Аграрії працюють в умовах обмежених ресурсів, але роблять все для досягнення декількох цілей: створення робочих місць в аграрному секторі та в сільській місцевості, розвитку нашої економіки та релокації бізнесів із тимчасово окупованих територій. Зараз, як ніколи, вони мають безперешкодний доступ до світових ринків, матимуть фінансування від держави, мають знання — усе це обов'язково дасть синергетичний ефект.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Деякі питання надання грантів бізнесу : Постанова Кабінету Міністрів України від 21.06.2022 р. № 738. *Офіційний вісник України*. 2022 р. № 54.
2. Про затвердження типового проекту модульної теплиці : наказ Мінагрополітики від 06.07.2022 р. № 428.

УДК 635.25

ВПЛИВ БІОПРЕПАРАТІВ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ЦИБУЛІ РІПЧАСТОЇ В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ

Саганович С. Л., здобувач вищої освіти
Манушкіна Т. М., канд. с.-г. наук, доцент
Миколаївський національний аграрний університет

Серед овочевих культур цибуля є одним із найцінніших продуктів харчування. Річна норма споживання цибулі, згідно медичних норм, розроблених Київським інститутом гігієни харчування, повинна складати 6-10 кг на одну людину.

В Україні за даними на 2022 рік цибуля ріпчаста займала 5-те місце серед усіх посівних площ під овочевими культурами. Найбільші площі цибулі зосереджені на півдні України, оскільки ґрунтово-кліматичні умови дозволяють отримувати врожай товарної цибулі з насіння за один сезон. Площа під цибулею в 2022 році становила біля 46 тис. га, середня врожайність 25–30 т/га, а валовий збір 900–940 тис. тонн. За даними 2017 року Україна входила в топ 20 світових виробників цибулі ріпчастої за площами посіву та займала 16 місце, але в топ 20 світових виробників цибулі ріпчастої за об'ємом врожаю Україна не ввійшла. Тому є потреба у збільшенні продуктивності посівних площ цибулі ріпчастої та максимально ефективного зберіганні врожаїв в овочесховищах.

Мета досліджень: вивчити вплив біопрепаратів на продуктивність цибулі ріпчастої в умовах Південного Степу України.

Біопрепарати Органік Баланс 0,5 л/га + Азотофіт 0,3 л/га + Ліпосам 0,25 л/га застосовували у фазі 2–3 справжніх листів на трьох варіантах удобрення: без внесення органічних та мінеральних добрив (контроль); за внесення $N_{90}P_{90}K_{90}$; за внесення перегною 36 т/га.

Найбільшу врожайність було отримано за внесення $N_{90}P_{90}K_{90}$ + Органік баланс 0,5 л/га + Азотофіт 0,3 л/га + Ліпосам 0,25 л/га - 33,8 т/га цибулі ріпчастої.